

Kiadja a Magyar Központi Híradó Rt. Budapest, VIII., Bródy Sándor-utca 5-7. Telefon: 139-666.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 1. kiadás 1949. december 28. 6 óra -- perc

Megkezdtek az Újpesti Összekötő Vasúti-híd ronaszainak kiemelését

i Ta/G KSM/So Bn A Közutí Hidfenntartási NV dolgozói megkezd-
ték az Újpesti Összekötő Vasúti-híd 1944 óta mederben fekvő ronaszai-
nak kiemelését. 1950-ben a ronaszok jelentős hányadát eltávolítják.
A Hidfenntartási NV dolgozói a sztálini műszak
tapasztalatai és eredményei alapján, a szovjet munkamódszer elcsajá-
tításával látják neki öt éves tervük végrehajtásához. /MTI/

Újabb két hid készült el Bihar megyében

i Ta/G KSM/So Bn A Közlekedésügyi Minisztérium hidosztálya be-
fejezte három éves tervét, hidaink, a három éves terv telteljesítőse-
ként, sorra készülnek el. Legutóbb Bihar megyében Pocsajon avatták
az Erviz és a Berettyó fölött újjáépült két vasbeton hidat, amelyek
biztosítják a vármege zavartalan forgalmát. /MTI/

A Mélyépitő és Mélyfuró NV decemberi munkája: öt megye hidjainak épi-
tése, a Mohácsi kombinát osztorozási munkálatai egy részének befejezése

i Ta/G KSM/So Bn A Mélyépitő és Mélyfuró NV decemberben nagyszámu
kisebb hid és nagyobb építkezések határidő előtti teljesítésére járult
hozzá a három éves terv sikeres befejezéséhez.

Négy vármege: Sopron, Győr, Veszprém és Vas
megyék határában, Marcaltó község mellett, építették meg a Rábán át-
vezető nagyfontosságú hidat. Az új hid a régi hidtól két és fél kilo-
méternyire épült. A hid jobb elhelyezése több mint öt kilométer tá-
volságot takarít meg a járművek részére.

A Mélyépitő NV dolgozóinak lendületes munkája
folyamán sorra épültek országszerte a kisebb hidak. Nógrád, Tolna,
Baranya, Somogy és Sopron megyében épültek új munkájuk nyomán a
fasztrák által felrobbantott hidak és négy új hid épült a Fehér-
megyei Sárrét vizein keresztül vezető úton, amely a Balaton felé i-
rányuló forgalom zavartalanságát biztosítja.

LP /folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2. kiadás 1949. december 28. 6 óra 5 perc

A Mélyépitő és Mélyfuró ... folyt./ i Ta/G KSM/So Bn

Az öt éves terv hatalmas alkotása lesz a mohácsi kom-
binát. A létesítendő mű előkészületi munkálatai, a
három éves terv keretében, ez év folyamán már megindultak. A Mélyépi-
tő és Mélyfuró NV feladatául kapta, hogy Mohács nagyközségnek a csapa-
dók és szennyvizek levezetésére szolgáló osztorozást megépítse. En-
nek egy részét, a főgyűjtőosztorozó megépítését a Nemzeti Vállalat
dolgozói 17 nappal a kitűzött határidő előtt befejezték. /MTI/

Az erdőgazdasági dolgozók között terjed az ujitó mozgalom

i Sze/PE/So Ml Ni A Szovjetunió tapasztalatai és példája nyomán
nálunk is megkezdődött az erdőgazdaság gépesítése.

Hatalmas teljesítményű, nagy gépeket állítottak
munkába, melyek a síkvidéki erdők nagy részében kitűnően beváltak.
A túlterjedek lejtőkön és ösvényeken, a sűrű erdők mélyén történő
ritkításoknál azonban ezek a nagy gépek nehezen alkalmazhatók. Ezért
az erdőgazdaságban - a Szovjetunióhoz hasonlóan - rátértek a mikro-
mechanizálásra, vagyis egyes munkamozzanatoknak kis erőhatást kifej-
tő gépekkel való elvégzésére. A nagy gépeket az utóbbi "kiközeli-
tett" rönkök munkálataihoz használják fel.

A királyréti erdőgazdaság paphegyi telepének
dolgozói a nagy Sztálin születésnapjára műhelyt létesítettek a kis-
gépek kikísérletezésére és az egyre szaporodó ujitások bevezetésére.
A dolgozók ujitóbrigádokat alakítottak. A brigád már három jelentős
ujitást kísérelt meg. Ezek: a tuskóirtó, a fakérgező és a rönk-
közeliítő kordé.

A fa kivágása után visszamaradt tuskó/emelésé-
igen nehéz, fáradságos munka. Az ujitók gépével: öt letesen megser-
kesztett kétkaru emelővel, minden megemelés nélkül könnyen kiemel-
hetik a tuskót. Az ujitás bevezetése a gazdaságnak több, mint száz-
ezer forintos megtakarítást jelent.

A fakérgező gép gyorsan forgó korong, egyik
oldalán kések vannak, amelyek a fa kérget legyalulják. Nagy előnye,
hogy egyszerű, olcsó, nincs helyhez kötve. A kivágott fák kérgeinek le-
gyalulása évente több mint két millió forintba kerül, az ujitás beve-
zetésével egymillió forintot takaríthatnak meg.
/egymillió

/folyt.köv./ TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B 3. kiadás 1949. december 28. 6 óra 10 perc

/Az erdőgazdasági dolgozók között is ... folyt./ i Szo/PE/So Mi Ni

A rönk-közelítő kerdő lényegileg egy pár kerdő tengelyére szerelt billenő fogas acéllemez. A fogas acéllemez lefektetik és így könnyen a rönk vége alá tolják. Amikor a ló meghuzza a kerdőt, a hozzáláncolt fogas acéllemez belekapaszkodik a rönkbe és felemeli. Ezzel az egyszerű szerkezettel könnyen elvégezhető ez a nehéz munka. A rönk-közelítő/kiküszöbölő a föld káros felturását is. A vágási terület szőlőnél a rönköket nagy gépek szállítják tovább. /MTI/ / kerdő

A. kultura hirei

Sr/G/Sö Bn A Fővárosi Emlékfelügyelőség helyreállítja a háború és az ostrom alatt megrongálódott emlékműveket, szobrokat és emléktáblákat. A helyreállított Zrínyi szobrot a Petőfi Akadémián állították fel. Istók János Tancsics Mihály domborműves emléktáblájával a Tancsics-utca 9-es számú házhoz állították. Esze Tamás emléktáblája a róla elnevezett utca 2. számú házára került. Az Emlékfelügyelőség átadta Pesterzsábetnek Orvai János "Ivó paraszt" című szobrát, amelyet Pesterzsábeten a Pacsirta telepen állítanak fel.

xxx

Nagybudapest tanulóifjúsága hatalmas érdeklődéssel fordul a szovjet filmek felé. A "Három találkozás" 15 ezer, az "Aranyzarv" című filmet 30 ezer és a "Lenin" filmet több mint harmincezer ifju nézte meg és az előadásról iskolai ankétokon megbeszéléseket tartottak.

xxx

A fegyverneki állami általános iskola növendékei és nevelői elhatározták, hogy résztvesznek a község fűsítési akciójában. Decemberben a tanulók 900 akácfaesetét ültetnek el.

xxx

Tolna-megyében a földműves szövetkezetek és termelőszövetkezetek vezetői szakmai és politikai tanfolyamon vettek részt. Az iregszemesei tanfolyamon Csikos Imre újregi termelőcsoport vezető - aki tanulmányuton járt a Szovjetunióban - a szovjet mezőgazdaság egyedül állóan magas fejlettségéről és a szovjet kolhozparasztság magas életszínvonaláról tartott előadást.

II /folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 4. kiadás 1949 december 28 6 óra 15 perc

Tizenhétözer méter hosszúságban építettek új csatornát a Fővárosi Csatornázási Művek a hároméves terv alatt

i Ta/G/Hó KÖM Ni A hároméves terv során a Fővárosi Csatornázási Művek dolgozói jelentősen kibővítették a főváros csatornahálózatát és korszerű csatornázás útján gondoskodtak a szenny- és csapadékvizek elvezetéséről.

A hároméves tervmunkák súlypontja nagy gyűjtőcsatornák építése volt, hogy lehetővé váljék a szenny és csapadékvíz levezetése az oddig elhanyagolt külső városrészekben is. A terv során 4155 méter hosszúságban építettek új gyűjtőcsatornát és 12.846 méter hosszúságban új mellékesatornát.

Az építések közül kiemelkedik a Maxikői-uti 1665 méter hosszú gyűjtőcsatorna, amely az angyalföldi szivattyútelepre szállítja a XIII. és XIV. kerület, valamint Mátyásföld szennyvizét. Eddig ezek a szennyvizek a belső városrészek csatornáit terhelték és gyakran pincelöntéseket okoztak.

A Hengermalom-uti 510 méter hosszú gyűjtőcsatorna a Sósfürdő mögött elterülő városrész csatornázását biztosítja. Itt igen magas volt mindig a talajvíz és tavasszal elöntötte a telkeket. Az új gyűjtőcsatorna a talajvíz szintjét leszállította.

Az Uttörő Köztársaság/ 7700 méter hosszúságban épült csatorna.

Obudán, a Szőlő-utcában, 1100 méter hosszú csatorna épült, amely Obuda hegyvidékének és belső területének már régóta hiányos csatornázását egészítette ki.

Az újpesti gyárak szennyvize oddeg a Dunába folyt. A Cserhalom-utcai gyűjtőcsatorna most a szennyvizet a főváros csatorna-szivattyú telepére vezeti.

A felsorolt kiemelkedő csatornaépítések mellett újjáépítette a Csatornázási Művek azokat a szivattyútelepeket is, amelyek másodpercenként 10-15 ezer liter csapadékvizet is képesek a Dunába átszivattyúzni és így a legnagyobb zápor idején is levezetik az utcákról a vizet. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás 1949. december 28. 6 óra 20 perc

/A kultúra hírei ... folyt./ Sr/G/So Bn

Donbóvárott a Komlói Magasépítési NV építkezéseivel 24 átképzős is dolgozik. Ezek a munkások eddig mint mápszárművek dolgoztak és a 9 hónapos tanfolyam sikeres elvégzése után, kőműves, ács és vasszerelő segédek lesznek. A tanfolyam alatt háromhavonként időközli vizsgát tesznek. Az első vizsgára most került sor, amelyet mind a 24 átképzős kitűnő eredménnyel tett le.

xxx

Szatmár-Bereg megye 116 községében és 28 tanyáján nagy látogatottság mellett folytak a Szabad Föld Téli Esték előadás-sorozatai. A megyében 82 olvasókönyvtár működik. /MTI/ /MNDSZ // is

Ötvennégymillió forintot fordítanak ovodák építésére és felszerelésére az öt éves terv keretében

I. Sr/G/Hné Ni Népi demokráciánk ovodai oktatása a három éves terv során nagy fejlődésen ment keresztül. A három éves terv első két évében 260, a harmadik tervévben pedig 588 óvónő vett részt az átképző tanfolyamokon.

A fővárosban és a vidéken helyreállították a háború által megrongált ovodaépületeket és 36 új típusovodát építettek fel összesen 1400 gyermek befogadására. Ezek az ovodák korszerű felszerelést kaptak. A három éves terv során az ipari munkásság gyermekei számára 521, a gépállomások mellett 210, a tanyaközpontokban 37 ovoda létesült, ezek kivül 115 különböző községben épült új ovoda.

Az öt éves terv keretében 44 millió forintot irányoztak elő ovodák építésére és felszerelésére. Ennek az összegnek 70-75 százalékát vidéki, 25-30 százalékát nagybudapesti ovodák létesítésére fordítják. Ot év alatt 111 vidéki típusovodát építenek, 6920 gyermek befogadására. Ezeket az ovodákat üzemek, tanyaközpontok, gépállomások és szövetkezetek közelében építik fel.

Az öt éves terv első évében 242 ezer forint értékben kapnak az ovodák képeskönyvet, játékot, színesezűt, festéket és egyéb eszközöket. Ugyancsak az első tervévben 100 munkás és dolgozó parasztnő számára óvónőképzős hallgatót állítanak be gyakorló-óvónőként. /Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás

1949. december 28

6 óra 25 perc

/Ötvennégymillió forintot... folyt/ i Sr/G/Hné Ni

1950-ben 550 óvónőt képeznek tovább szakmai tanfolyamokon:

Értékes zenei- és kulturanyaggal is ellátják az ovodákat, továbbá a Szovjetunió példájára ovodai "sarkokat" állítanak fel, ahol a növények, állatok életét mutatják be képekben a gyermeknek. /MTI/

Az idei karácsonyi forgalom az egész országban messze túlszárnyalta a múlt évit

I. Tud KJ/Ny/Hné Ni Szegeden a népboltokban karácsonykor az élelmiszercikkek kivül hatalmas mennyiségben vásároltak az üzemi dolgozók és a környékbeli dolgozó parasztok dohányárakat, cukorkát, csokoládét és különféle ruházati cikkeket.

Az életszínvonal emelkedésére mutat, hogy a dolgozók elsősorban a drágább, minőségi árukat vásárolták. A Szikra szegedi könyvesboltjában a karácsonyi forgalom az átlagos forgalomnak négyszerese volt.

A szegedi filmszínházakban karácsony alatt az összes előadásokra elkelték a jegyek. A dolgozók hatalmas tömegei tekintették meg a szovjet filmeket. Zsufolt nézőtér előtt játszott a szegedi Nemzeti Színház is.

G y 3 r

Az Édesség Bolt NV győri nagykereskedelmi lerakata három vagon szaloncukrot adott el, amiből jelentős mennyiség került a környező falvakba is.

A Háztartási Bolt NV győri illatszertára a karácsony előtti napon 12 ezer forintos forgalmat bonyolított le, ami hatszorosa a múltévi forgalomnak. /Sztálin művei és

A Szikra könyvesboltban tízszer annyi könyvet adtak el, mint tavaly. Hatalmas mennyiségben fogytak a szovjet ifjúsági és mesekönyvek.

A kötöttáru és méteráru szaküzletok is hatalmas forgalmat bonyolítottak le. Különösen sok kardigán, különféle gyapju kötöttáru és selyem fogyott. /Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 7 kiadás 1949. december 28. 6 óra 30 perc

/Az idei karácsonyi forgalom....folyt./ i Tud KJ/Ny/Hmé Ni

Pécsett

a karácsonyi forgalom messze túlhaladta a várakozást. Az állami cipőüzletben kétszerakkora volt a forgalom, mint tavaly. Az Édesség Bolt NV pécsi fiókjában is megduplázódott a forgalom a tavalyihoz viszonyítva. A Népbelt hentesüzletében a forgalom másfélszerese volt az egy évvel ezelőttinél. A Játékáruértékesítő NV üzletében szinte naponta fogyott ki az áru és kellett újra és újra utána rondolni.

Nagy mennyiségben vásároltak könyveket is a pécsiok, körülbelül háromszor annyit, mint tavaly karácsonykor.
/MTI/

Uj hus-székot nyitott a Husértékesítő NV

Kk/Do BoM/So Ni Budapest több körületében, így a Bajcsy-Zsilinszky ut 7 szám alatt, a Szigetvári-ut 19. szám alatt, Rákócásabán Bártfa-utca 2. és a Kossuth Lajos-utca 68 sz ám alatt új hus-székot nyitott a Husértékesítő NV. /MTI/

A sztálini hónapban 2.349.168 forintot takarítottak meg népgazdaságunknak a WM ujtói

i TP/Ny/So KJ Ni A sztálini hónap népgazdaságunk minden területén, így az ujtómozgalomban is jelentős eredményeket hozott. Ujtóink egyes üzemekben megkötészték az ujtások révén elért megtakarítások összegét.

A WM ipari központban az 1949 évi havi átlagos ujtási eredményekhez viszonyítva 1949 november 21-től december 21-ig a következő eredményeket érték el üzemenként a gyár ujtói.

A törzstelepen havonta átlag benyújtott 55 ujtási javaslat közül 24-et fogadtak el és ezekből 415 ezer forint átlagos megtakarítást érték el népgazdaságunk részére. A sztálini hónapban 123 ujtási javaslatot nyújtottak be, ezek közül ötvenhatot fogadtak el. Az elfogadott ujtások évi megtakarítása 875 ezer forint.

A WM Acélműben az előző hónapokban átlagosan 20 ujtási javaslatot adtak be, amelyből elfogadtak tizenkettőt. A megtakarítás 205 ezer forint volt. A decemberben benyújtott 89 ujtási javaslat közül negyvehárom 474 ezer forinttal gazdagította népgazdaságunkat.
/folyt.köv./ T

MTI BELFÖLDI HIREK

B 8 kiadás 1949. december 28. 6 óra 35 perc

/A sztálini hónapban ... folyt./ i TP/Ny/So KJ Ni

Ugyanigy a WM más üzemeiben is megkötészték az ujtások révén elért megtakarítás. Így a WM Féműben az előző hónapok átlagos 250 ezer forintos megtakarítása sztálini hónapban az elfogadott és bevezetett 26 ujtással 440 ezer 597 forintra emelkedett.

A WM dolgozói az elmúlt hónapokban ujtásaikkal havonta átlagosan 1.310.000 forint megtakarítást érték el. A sztálini hónap lendülete a csepeli gyár ujtóinak munkája nyomán 2.349.168 forint megtakarítást eredményezett. /MTI/

A sztálini műszak eredményei a malomiparban

Knó/PE KIM/So KJ Ni Malomipari üzemeink dolgozói is kizagasló teljesítményeket érték el a sztálini műszak alatt. Többtermelőségük értéke: 456 ezer forint.

A Budapesti Gizella Gőzmalom dolgozói 55 ezer forint, a Békéscsaba István malom dolgozói 43 ezer forint, a Schridt és Császár Gőzmalom rizshántoló üzeme 78.500 forint, a Hungária Rizshántoló üzeme dolgozói pedig 56 ezer forint értékű többtermelést érték el a sztálini műszakban. A Hungária Rizshántoló üzemben a Kozma brigád kiemelkedett teljesítményével. Kozma Lajos brigádvezető az eddig alkalmazott kisméretű falapátokat nagyobb méretű vaslapátokra cserélte fel, s így az eddigi 5-6 kiló helyett egy mozdulattal 15 kiló rizst tudnak kilapátolni. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás

1949 december 28

6 óra 45 perc

A földművesszövetkezetek fejlődése Vas-megyében

SZÖVOSz Sze/Ny/Hné NM Ni ... hároméves terv utolsó évében Vas-megye területén a földművesszövetkezetek taglétszáma április 1-től november 25-ig 21 ezerről 43.285-re emelkedett. A dolgozó parasztság az évben 59 szövetkezetet alakított megye területén és így a szövetkezetek száma 218-ra emelkedett.

A földművesszövetkezetek az év folyamán 255.777 forint magtárépítési tervhitelt kaptak, amelyből 55 földművesszövetkezet magtárakat épített vagy állított helyre. A megye földművesszövetkezetei 40 ezer forintos boltberendezési segítyt is kaptak és ez nagyban hozzájárult a fogyasztási boltok fejlődéséhez. A megye területén az év elején 94 fogyasztási bolt volt, jelenleg pedig 175 szövetkezetnek van fogyasztási üzlete. Azok a szövetkezetek az év folyamán 2 millió 500 ezer forint áruhitelt kaptak.

Tíz vasmegyei földművesszövetkezet

a hároméves terv keretén belül sertéshizlaldát és sertéstelepet épített, ami nagyban hozzájárult a dolgozók zsirollátásának biztosításához. A szombathelyi földművesszövetkezet kétezer sertés számára épített hizlaldát. A szövetkezetek a megye területén kiszorították a kupecceket a marha- és sertésfelvásárlásból és így megszabadították dolgozó parasztjainkat az őket kiuzsorázó kupeccektől.

Fellendült a szövetkezetek kulturális élete is. A megye területén 14 szövetkezetnek van mozija, 33-nak kulturterme, 47-nak könyvtára és rádiója. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás

1949 december 28

11 óra — perc

A Nagyvásártelep

Bp & PE/Vá Ks ... fontosabb árucikkeinek árjegyzésében kedd óta nincsen változás. /MTI/

Kéveköttő-arató-, arató-oséplőgépeket kap mezőgazdaságunk az öt-éves terv során - A szovjet mezőgazdasági gépeket tanulmányozza a Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet

Kné/Hm/Vá KJ Ks ... Mezőgazdaságunk elmaradottságát az öt éves terv során elsősorban mezőgazdaságunk gépesítésével számoljuk fel. A gépesítés eredményeként 1954-ben minden 100 hold szántóterületre 8.5 lóerő jut. Az állami traktorok száma 22.800-ra emelkedik. Az ország szántóterületének 60 százalékát műveljük majd traktorral.

De természetesen nemcsak traktort kap mezőgazdaságunk, hanem legkülönbözőbb egyéb mezőgazdasági gépet is: közel másfélszer arató-oséplőgépet, több mint 2500 új cséplőgépet, burgonyavető- és burgonyaszedő-gépeket, silótöltő kombájnokat, traktoros kukoricakapálógépeket stb.

A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet megkapta a Nemzetközi Vásáron kiállított szovjet mezőgazdasági gépeket

A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet kísérletezi ki a tervezés és gyártás számára az új gépeket, mint például az arató-oséplő-, kéveköttő-arató-, burgonyavető- és kiszedő-gépeket, silótöltő kombájnokat, amelyeket azelőtt soha nem gyártottak és nem is használtak Magyarországon.

A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet megkapta a Nemzetközi Vásáron kiállított összes szovjet mezőgazdasági gépet, sőt azóta is több teljesen új rendszerű szovjet mezőgazdasági gép érkezett. Így az intézet állandóan tanulmányozhatja a legújabb szovjet mezőgazdasági gépeket, hogy azok mintájára a hazai adottságok, talajviszonyok figyelembevételével megtervezzék az új magyar gépeket. Az öt éves terv során kéveköttő-arató- és arató-oséplőgépeket gyártunk először. Az arató-oséplőgép 60-80 ember munkáját végzi el, azonkívül alkalmazása igen nagy anyagmegtakarítást is jelent. A kézi aratásnál és cséplésnél holdankint legalább 80-70 kiló búzaszem hullott el. A gépi aratásnál és cséplésnél ennek csak olcsó töredéke. /Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás

1949 december 28

11 óra — perc

Kévektő-arató-, arató-eséplőgépeket kap mezőgazdaságunk.../fo ly t./

Kné/Hm/Vá KJ Ks A traktoros kukoricakapálógép is - amelyet szintén igen nagy számban gyártunk majd hamarosan - nemcsak munkateremtakarást jelent, hanem a kukoricatermés mennyiségének és minőségének jelentős emelkedését is. A kukoricakapálás hatalmas munkát jelent. Igen ezért kézzel legfeljebb csak kétszer kapálják meg. Traktoros kapálógéppel viszont könnyűszerrel lehet majd annyiszor megkapálni, ahányszor szükséges. A jó talajmegmunkálás holdankint 4-5 mázsa kukoricatermés-emelkedést jelent.

Negyvenötven ember munkáját végzi el a silótöltő kombájn

A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet most tanulmányozza a szovjet silótöltő-kombájnokat is, hogy azok mintájára megkezdjük itthon is a silótöltő kombájnok gyártását. A silótöltő kombájn az állattenyésztés szempontjából óriási jelentőségű. Ez a gép menetközben levágja a kukorica szárát, rögtön fel is szeleteli és berakja egy gyűjtőkosiba az értékes takarmányt. A kombájn 40-50 ember munkáját végzi el.

Az ötéves terv során a mezőgazdasági gépeket szabványosítják, mert ez a feltétele a fejlett, minőségi gépgyártásnak. A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet kísérleteket folytat, hogy olyan traktortípust hozzon létre, amely egyesíti magában a különböző traktortípusok előnyeit. /MTI/

A városnokok és

Dp & Hm/Vá Ks nyílt piacok kicsinybeni árainak jegyzésében kedd óta nincsen változás. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás

1949 december 28

12 óra 45 perc

Az Országos Filmhivatal

NM & Hm/Vá Ks 1949 április 10-én filmnovella-pályázatot hirdetett. A díjazott novellák tulajdonosai 1950 január 10-ig vehetik át a jutalmat a népművelési minisztérium filmosztályán.

Díjazott novellák: "Alkalmi munka", "Egy traktor története", "Vörös virradat", "Szabad hazában szabad nép", "Vihar gyermeke", "Új élet hajnalán", "Az ut", "Irodalommal a jövőért", "Meszes Maris kálváriája", "Legyen világosság", "Új kenyér", "Asszony diplomata". /MTI/

A kultuszminisztérium elbeszélő költemény pályázatának és szatirikus művekre kiírt pályázatának eredménye

NM & Hm/Vá Ks A népművelési minisztérium irodalmi osztálya közli, hogy a VKM által 1949 március 16-án kiírt elbeszélő költemény pályázat elbírálása befejeződött. Beérkezett 94 pályamű, amelyek közül a bírálóbizottság első díjra Kónya Lajos állami tanító "Éhség" című művét, második díjra Hárs Ernő "Jeltűz Hegyalján" című művét, harmadik díjra Cserhát József "Balsa" című művét tartotta érdemesnek.

Dicsőreget érdemel: Szentiványi Kálmán "Teljesedő világ", Takács Tibor "Választás 1949", Lócsei Antal "Békési ballada", Kékesdi Gyula "Új hősök" című munkája.

Pályadíjakat a nevezettek címére folyósították.

A VKM által folyó évi augusztus 9-én szatirikus művekre kiírt pályázat elbírálása

... befejeződött. Beérkezett negyven darab pályamű, amelyek elbírálása után a bíráló bizottság - tekintettel a beküldött pályaművek alacsony színvonalára - úgy döntött, hogy a feltételekben megállapított pályadíjakat nem adja ki.

A viszonylagosan kiemelkedő Lázs Sándor "Korszellem", B. Szabó Géza "Egy akta vallomása" és Nádass József "A polgármester férje" című műveket egyenként 200 forintos vigaszdíjjal jutalmazza.

A vigaszdíjakat a nevezettek címére folyósították. /MTI/ H

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás

1949 december 28.

12 óra 45 perc

Közepes termés esetén is közel kétezer forintot jövedelmez egy hold cukorrépa termése

i FM K6/Ny/Vá NM Mi Ks Egyik legfontosabb ipari növényünk a cukorrépa, amelyre a többi ipari növényvel együtt most kötik a termelési szerződéseket. Dolgozó parasztságunk körében nagy érdeklődés nyilvánul meg a cukorrépa termelése iránt. Ez érthető is, mert a cukorrépa termesztése, ha azt megfelelő szakemberrel végzik, nagy jövedelmet biztosít a gazdának. Bizonyította ezt az idei terméseredmény is. Bár idén az időjárás nem kedvezett a cukorrépának, mégis - ahol jó talajunkkal kellően előkészítették a földet és a növény megfelelő ápolást elvégezték - a répatermés mindenütt jól fizetett a termelőnek.

Egy hold répával bevetett terület közepes termés mellett is mintegy 100 mázsa cukorrépát hoz. Egy mázsa répa bevált, amikor a termelő készpénzen kívül egy kilogramm cukrot és répaszeletet kap összesen 16.80 forint értékben. Ezenkívül visszamarad a termelőnél egy mázsa cukorrépatermésből mintegy 25-30 kilóra tehető leveles répafej, amely kitűnő takarmány. Ennek pénzürtéke 2.50-3.00 forint. Száz mázsa átlagtermés esetén tehát katasztrális holdankint 1930-1980 forint a termelő jövedelme, vagyis körülbelül 1300 forinttal több, mint egy hold búzaföld termésének értéke 8-10 mázsa termését véve alapul.

Idén sokhelyütt ennél jóval nagyobb átlagtermés is előfordult. Így például Hajdúbosszormény és Kapuvár határában 150-200 mázsa volt a holdankinti termésátlag, ami holdankint 2800-3800 forint jövedelmet jelentett a termelőnek. /MTI/

A Szakszervezeti Tanács tiltakozik a libanoni kormánynál a libanoni szakszervezeti vezetők letartóztatása miatt.

SzOT % Vá Ks A libanoni rendőrség november 9-én letartóztatta Mustapha El Ariss elvtársat, a libanoni Szakszervezeti Szövetség elnökét, a Szakszervezeti Világszövetség végrehajtóbizottságának tagját és több szakszervezeti vezetőt. December 17-én állították bíróság elé Mustapha El Ariss és társait anélkül, hogy a szabad védekezés lehetőségét biztosították volna számukra. A Szakszervezeti Világszövetség az Egyesült Nemzetek Szervezeténél határozott tiltakozását jelentette be a szakszervezeti jogok durva megsértése miatt, ugyancsak tiltakozásukat fejezték ki a demokratikus szakszervezetek világszerte.

A magyar Szakszervezetek Országos Tanácsa a libanoni kormányhoz intézett táviratában a magyar szervezett dolgozók nevében követelte a letartóztatottak szabadonbocsátását és a szakszervezetek üldözésének azonnali megszüntetését. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 14. kiadás

1949 december 28.

12 óra 45 perc

Időjárás jelentés

& Pk Ks
szerdán délelben:

A Meteorológiai Intézet jelenti december 28-án

Franciaországban, a Németalföldön, az Alpok környékén és Déleuropában lezúlló légáramlás következtében esendesebb, de továbbra is enyhe az idő. A Kárpát-medencében élénk északnyugati széllel folytatódik a meleg levegő beáramlása, amely mögött azonban kissé hidegebb levegő nyomul előre. Finnországban és a Szovjetunióban a Volgától északra és keletre a hőmérséklet éjjel általában -10, sok helyen -20, sőt -30 fok alá süllyedt.

Hazánkban kedden a hőmérséklet a Dunántúlon és a déli megyékben 6-10, Sopronban és Zalaegerszegen 12 fokra emelkedett és csak Keszthelyen maradt 5 fok alatt. A meleg tengeri levegő a déli utáni órákban az Alföldet is elárasztotta és így a Dunától keletre eső területeken is 3-8, Salgótarjánban 9 fokot mértek. Az éjszaka a borult vidékeken igen enyhe volt, általában 4-8 fokot észleltek. A terület több helyeken a levegő a fagypontra alá hűlt le, így Szombathelyen és Debrecenben -1, Miskolcon -2, Tapolcson -3, Szentgotthárdon -4 fok.

Sokfelé volt kisebb eső, 5 millimétert meghaladó mennyiség a Balatontól északra, Enyődon és Mátészalkán hullott.

Budapestten kedden a hőmérséklet napi középértéke 8.8 fokkal magasabb a légnyomás napi középértéke 5.7 milliméterrel alacsonyabb volt, mint a sokévi átlag.

Budapestten szerdán 12 órakor a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

Várható időjárás csütörtök estig: Lassan mérséklődő északnyugati-északi szél. Kisebb felhőátvonulások. Elszórtan futósólok, hasvasosók. Az éjszakai lehűlés erősödik, a nappali hőmérséklet is kissé csökken. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 15. kiadás

1949. december 28.

13 óra 35 perc

Vizállásjelentés

& PE Ks Az Országos Vizgazdálkodási Hivatal Vizrajzi Osztálya jelenti december 28-án, szerdán:

Δ Duna Bécsig árad, lejjebb apad, Linzig igen alacsony, Strudeh, Ujvidék között alacsony, lejjebb közepes vízállású.
 Δ Duna vizének hőmérséklete Komáromnál 4.5, Budapestnél 3.7, Mohácsnál 3.5 C fok. Δ mai dunai vízállások: Scharfing 256 cm, 19 %, Aschach 179 cm, 18 %, Linz 188 cm, 19 %, Strudeh 293 cm, 23 %, Krems 263 cm, 22 %, Bécs 218 cm, 23 %, Pozsony 274 cm, 23 %, Orszvár 247 cm, 27 %, Dunaremete 310 cm, 29 %, Gönyü 200 cm, 27 %, Komárom 222 cm, 27 %, Esztergom 209 cm, 27 %, Budapest 276 cm, 29 %, Dunapentele 238 cm, 31 %, Dunaföldvár 183 cm, 29 %, Paks 251 cm, 27 %, Baja 342 cm, 30 %, Mohács 372 cm, 29 %, Bezdán 219 cm, 31 %, Apatin 260, 33 %, Gombos 240 cm, 31 %, Ujvidék 230, cm, 36 %, Zimony 280 cm, 49 %, Rába Szentgotthárnál -49 cm, 10 %, Györmél 225 cm, 26 %, Δ Drága Zákányánál 40 cm, 20 %, Barcsnál 94 cm, 23 %, Brávaszabolcsnál 128 cm, 25 %.
 Δ Tisza Záhonyig igen alacsony, lejjebb alacsony, Titelnél közepes vízállással végig apad. Δ Tisza-vizének hőmérséklete Tiszabeocsnál 1, Tokajnál 4, Szolnoknál 2.5, Szegednél 2.5 C fok. Δ mai tiszai vízállások: Tiszabeocs -45 cm, 13 %, Vásárosnamény -66 cm, 15 %, Tokaj 85 cm, 26 %, Tiszafüred 112 cm, 31 %, Szolnok 172 cm, 37 %, Csongrád 139 cm, 39 %, Szeged 195 cm, 39 %, Tittel 270 cm, 45 %.
 Δ Szamos Csengerénél -36 cm, 8 %, Δ Hernád Hidasnémetinél 1 cm, 9 %, Δ Berettyó Berettyóújfalunál -117 cm, 5 %, Δ Körösök Körösszakállnál -22 cm, 12 %, Belényesnél -20 cm, 13 %, Békénél 14 cm, 15 %, Gyománál -40 cm, 10 %. Δ Marcs Makónál 24 cm, 13 %.
 Δ Balaton Siófoknál 41 cm, 21 %, víz hőfok 3 C. Δ Velencei tó Ágárdnál 92 cm. Várható vízállás holnap Budapestnél 265 cm. /MTI/

p

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás

1949. december 28.

17 óra 40 perc

A minisztertanács rendelete az Államvédelmi Hatóság új szervezetéről

k § So Bn A Hivatalos Lap közli a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának rendeletét, amely az Államvédelmi Hatóság új szervezetét szabályozza.

A rendelet értelmében az Államvédelmi Hatóság közvetlenül a minisztertanács alá tartozó önálló szervezet, amely a belügyminisztérium eddigi Államvédelmi hatóságából, valamint a honvéd határőrségből alakul és átveszi ezek feladatkörét.

A Hivatalos Lap egyidejűleg közli azt a határozatot is, amelyben a Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Államvédelmi Hatóság vezetőjévé Péter Gábor altábornagyot kinevezi és azt a határozatot, amellyel a minisztertanács a főfelügyelet jogával Kádár János belügyminisztert bizza meg. /MTI/

LP

MT I BELFÖLDI HIREK

B 17 kiadás 1949. december 28. 18 óra 40 perc
Az összes kohászati üzemek befejezték hároméves tervüket

NM & Ds/So Ie Bn A következő üzemek teljesítették a hároméves tervet: Budapest József-városi osztálymérnökség, Szolnoki Papírgyár, Szombathelyi Mezőgazdasági Gépgyár NV, Diósgyőri Nagylvasztó december 26-án befejezte a hároméves tervét; ezzel az összes kohászati üzemek befejezték hároméves tervüket. /MTI/

A tapasztalatosere hozzájárul a selejt csökkentéséhez. - Tapasztalatosere a győri és a fővárosi öntők között

KM/So Io NI A Győri Vagongyárnak műszaki vezetőkből öntőkből, formázókból és magkészítőkből álló küldöttsége szerdán ellátogatott több fővárosi üzem öntődéjébe, hogy tapasztalatosere segítségével eredményesebb harcot folytassanak az öntődői selejt ellen.

A győri öntők a Ganz Vagongyárban két értékes tapasztalatot szereztek: a Ganzgyáriak új fajta homokösszetételrel dolgoznak, amely hozzájárul a selejt csökkentéséhez. A győriek visszatérésük után nyomban kipróbálták ezt a módszert. A másik fontos tapasztalat: hűtővas alkalmazásával kevesebb a selejt a vagonkapcsolófejek gyártásánál. A győriek ezután Csepelre, a VM Acélöntődébe látogattak. Itt megállapították, hogy egy fontos vagonalkatrész, a kengyel öntésénél a csepeliek jelentős önköltséges csökkentést értek el a Győrött bevált, egyszerűbb öntéssel.

A győri öntők a tapasztaltakat az Obudai Hajógyárban a hajógyári öntőktől közös értekezleten beszélték meg. Megállapították, hogy látogatásuk igen sikeres volt: gazdag tapasztalatokkal térnek vissza, amelyek jelentős eredmények eléréséhez segítik majd őket a selejt elleni küzdelemben. /MTI/

K

18. MT I BELFÖLDI HIREK

B 18 kiadás 1949. december 28. 19 óra 35 perc

Igen nagy érdeklődést mutat a dolgozó parasztság a szerződéses termelés iránt

K Szöveosz Ks/So Ni A dolgozó parasztság országsszerte fokozott érdeklődést mutat a jövővi szerződéses termelés iránt. A földművelésügyi kormányzat intézkedései biztosították a szerződéses termelés terén a múltban mutatkozott hibák kiküszöbölését.

A dolgozó parasztságnak mindenütt tömegesen keresik fel az illetékes szerveket, elsősorban a földművelésszerveket, és élénken érdeklődnek a szerződéses termelés feltételeiről, a termelhető növényfélésekről, stb. Nagyon sokan előjegyztetik magukat, hogy ezzel biztosítsák a termeléstől járó előnyöket.

A földművelésszervezetek azzal is segítségére sietnek a szerződéses termelés iránt érdeklődő dolgozó parasztságnak, hogy december 27-é és január 8-á között minden községben termelési gyűléseket rendeznek. Ezekon részletesen ismertetik a szerződéses termelés feltételeit, módját és minden kérdésre kimerítő felvilágosítást adnak.

A termelési szerződések megkötésének határideje 1950. január 31. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 19. kiadás 1949 december 28 20 óra 20 perc

A szovjet film ünnepo alkalmából

MOKÉP & Ny/Hné NM FT Bn a Szikra /Scala/ mozi csütörtökön este utolsó előadásán bemutatja a néma film egyik kimagasló alkotását, a Puskin novellája után írt "Postamestert". A bemutató előtt bevezető beszédet mond Both Béla, a Magyar Filmgyártó NV művészeti vezetője. Az előadás iránti érdeklődés olyan nagy, hogy az előadás összes jegyei elővételben elfogytak. /MTI/

Megnyílt a Könyvtárügyi Kiállítás

Sr/G/Hné FT Ni Az első "Könyvtárügyi Kiállítás"-t szombán este nyitotta meg Béka László kultuszállamtitkár a Fővárosi Könyvtárban. - A könyvet a dolgozó ember közébe kell adni, - mondotta - meg kell vele szeretgetni, meg kell tanítani őt arra, hogy a könyv munkaeszköz és fegyver a szocializmus építésének, a béke védelmezésének kezében. Arra kell törekednünk, hogy menjon el a könyvtár az üzemekbe, menjon ki a gépállomásokra, hogy a munkások és dolgozó parasztok megszerezzék a könyvet.

A kiállítás bemutatja az Országos Könyvtári Központ munkáját, a magyar könyvtárak megszervezését, a Szovjetunió könyvtáraival való kapcsolat kiépítését és elmélyítését. A termek falain és a vitrinekben látható a könyvtárak fejlődése, az olvasómozgalom eredménye, a budapesti és vidéki könyvtárhálózat térképe. /MTI/

LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20. kiadás 1949 december 28 21 óra 50 perc

A sztálini műszak után is tovább emelkednek a teljesítmények a textiliparban

Kné/Ny/Hné KIM Ni A sztálini műszak a textiliparban is jelentős eredményeket hozott. A Varrócérnagyár NV üzemében a dolgozók átlagteljesítménye a sztálini műszak alatt 156 százalékos volt, szemben az előző hét 134 százalékosával.

Az üzem igen sok dolgozója már a sztálini műszak alatt elért kitűnő teljesítményét is túlhaladta. Így például Hajdu Miklósné 175 százalékosra emelte teljesítményét a sztálini műszak alatt, majd a következő napokban 180 százalékosra ért el. A cérnázóban Gádori Ferencné 122-ről 187 százalékosra emelte termelését. Ezt az eredményt azóta is tartja. Hasonlóan tartja a sztálini műszak alatt elért 180 százalékos teljesítményét Terék Erzsébet cérnázónő.

TSSz A többi textilgyárban is jó eredmények születnek a "szalma legjobb dolgozója" címért folyó versenyben. Balog Ilona a Magyar Posztógyár szövőnöje két gépről három gép kezelésére tért át és teljesítményét 190 százalékosra emelte.

A kelenföldi Goldberger-gyárban Ulrich Kató 14 nyújtógépről 28 nyújtógép kezelésére tért át. A sztálini műszak alatt 202 százalékosra ért el, azóta teljesítménye 224 százalékosra emelkedett. Bodnarik Vincénő nyolc flanelgépen dolgozik. A sztálini műszak alatt 183 százalékosra termelt, szombán már 193 százalékosnál tartott.

A hazai Fésűsfonóban Csarankó Jenőné négy gépen dolgozik. Teljesítménye 239 százalékos, Kramlik Jánosné szövőnöc 242 százalékos. Sziráki Róza "noppoló" azelőtt 170 százalékosra ért el, a sztálini műszak alatt 346 százalékosra teljesített, azóta termelését 365,5 százalékosra emelte.

A Magyar Textiliparnál Balázs Péternő hatgépes szövőnöc 148, Bodó Mária és Horó Jánosné szövőnöc 132, illetve 137 százalékosra értek el. A Soproni Pamutiparban Csere Ferencné hat gépről 16 gép kezelésére tért át, teljesítménye 373 százalékosra emelkedett.

VSzSz A vasipari dolgozók között is tovább folyik a verseny a szalma legjobb dolgozója címért. A Győri Vagonban újabb dolgozók emelték teljesítményüket. Gál János és Gerecsér Béla öntvénytisztítók 458, Knaun József kőszűrős 1500, Radics Béla horgasztó 505, Dékány József vészs 233 százalékosra ért el. /MTI/

K

MTI BELFÖLDI HIREK

B 21. kiadás

1949. december 29.

21 óra 55 perc

Időjárás jelentés

& So

A Meteorológiai Intézet jelenti szerdán este:

Közép és Délkelet-Európában az eddigi nagyon meleg levegő helyére kissé hűvösebb levegő áramlik. Az Alpok felett kialakult le szálló légáramlás középpontja Magyarország fölé terjeszkedik. Hazánkban ma felhő alig volt az égen. Több órán át sütött a nap, a hőmérséklet 10-11, Keszthelyen, Pécsen és Sopronban 12, Szombathelyen 13 fokig emelkedett. Az élnök északnyugati szél a délutáni órákban gyengült. Az Alföldön estére már több helyen fagy pont alá süllyedt a hőmérséklet.

Budapesten szerdán 21 órakor a hőmérséklet 7 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, mérsékelten emelkedő irányú.

Várható időjárás esütések estig: tovább gyengülő északnyugati, északi szél. Száraz idő, reggel helyenként köd. Több helyen éjszakai fagy. A nappali hőmérséklet csökken. /MTI/

A Szerkesztőségek figyelmébe!

Bn/So
/MTI/

Mai B 21. kiadásunk után a B 25 kiadás következik.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 25. kiadás

1949. december 29.

23 óra — perc

A jövő heti típusbéd-étrend

Bp & Vr/Hm/Vá Ks A típusbéd-étrend 1950 január 2-től 7-ig a következő:

hétfőn káposztaleves kolbásszal, bukta karommal leöntve, kedden vagdalt huspogácsa és lenesfőzelék; szerdán borjúsült káposzta-főzelékkel, csütörtökön zellerkrémleves és töltött káposztát, pénteken borsos tokány tarhonyával és cékla, szombaton zöldseséges csontleves és gombás rizotto, /MTI/

A minisztertanács rendelettervezetet terjesztett az Elnöki Tanács elé a gyárparban és a közlekedési vállalatok területén végrehajtandó államosításokról

§ Bá Bó Gá A minisztertanács Dobi István elnökletével folyó hó 28. án ülést tartott. Törvényerejű rendelettervezetet fogadott el a gyárparban és a közlekedési vállalatok területén végrehajtandó államosításról és felhatalmazta a minisztertanács elnökét, hogy a törvényerejű rendelettervezetet a Népköztársaság Elnöki Tanácsa elé terjessze. Ezzel kapcsolatban a minisztertanács leszögezte, hogy az elfogadott törvényerejű rendelettervezet nem érinti a tudajdonképeni kisipar és a kiskereskedelem területét s hogy a kisipart és a kiskereskedelmet ezután sem kívánja államosítani, tekintve, hogy ezek hasznos és szükséges közgazdasági szerepet töltenek be. Elfogadta a minisztertanács az ipari munkaerőgazdálkodásról és szakképzésről, továbbá a tétolos illetményadó megszüntetéséről szóló rendelettervezeteket, valamint a magyar-svéd árucserreforgalom szabályozásáról szóló megállapodást. Ezen kívül a minisztertanács folyó ügyeket tárgyalta. /MTI/

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 20. számú törvényerejű rendelete egyes ipari és közlekedési vállalatok állami tulajdonba vételéről

§ Vá Bó Gá A Hivatalos Lap közli a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 20. számú törvényerejű rendeletét egyes ipari és közlekedési vállalatok állami tulajdonba vételéről, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

Az ötéves népgazdasági törvényről szóló 1949. évi XXV. számú törvény sikeres megvalósítása szükségessé teszi, hogy az ipar, a bányászat és kohászat, valamint a közlekedés területén a Magyar Népköztársaság saját kezében összpontosítsa azokat a termelő és szállító eszközöket, amelyek akár jelenlegi szervezeti formájukban, akár pedig megfelelő átszervezéssel gazdaságos nagytüzemű gyári jellegű ipari termelés céljára alkalmasak. /Folyt. köv./

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 20. számu... /1. folytatás/

§ Vá Bó Gá. Ezért a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a következőket rendelte el:

Jelen törvényerejű rendelettel állami tulajdonba vétetnek:

a/ Mindazok a magántulajdonban álló ipari, közlekedési, bányá- és kohóvállalatok, amelyeknél a bármilyen munkakörben alkalmazott munkavállalók összlétszáma az 1949. évi szeptember hó 1. napjától a jelen rendelet hatálybalépéséig eltelt időben bármikor elérte a 10 főt;

b/ valamennyi villamos energiatermelő és elosztó vállalat; valamennyi nyomaipari vállalat; mindazok az üntődék, amelyeknél a munkavállalók összlétszáma az a/ pontban említett időben elérte az 5 főt; mindazok a malok, amelyeknek napi őrlő-képesége a 150 q-t eléri vagy meghaladja; mindazok az autójavító-műhelyek és garázsok, amelyek üzemi alapterülete a 100 m²-t eléri vagy meghaladja; mindazok a hajók és uszályok, amelyeknek gépi ereje 30 lóerőt vagy pedig úrtartalma a 100 tonnát eléri, illetőleg meghaladja;

c/ a jelen törvényerejű rendelet mellékletében felsorolt ipari és közlekedési vállalatok,

d/ mindazok a magántulajdonban álló vállalatok, amelyek az a/- c/ pontok alá tartozó valamely vállalattal gazdasági egységet alkotnak, ideértve az a/ - c/ pontok alá tartozó valamely vállalat által bérelt, haszonbérelt vagy használt vállalatot vagy üzemet is,

e/ azok a vállalatok, amelyek gazdasági egységet alkotnak, ha munkavállalóik együttes létszáma az a/ pontban említett időben elérte a 10 főt.

A jelen törvényerejű rendelettel és ennek rendelkezéseire képest állami tulajdonba vétetnek - később említett vállalatok, illetőleg az 1948:XXV. törvénnyel állami tulajdonba vett vállalatokban fennálló nem állami érdekeltségek is, amelyek az 1948:XXV. 11. §-a alapján mentesülnek az állami tulajdonbavétel alól.

Az állam a törvényerejű rendelettel állami tulajdonba vett vállalatok tulajdonjogát a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépésének napján szerzi meg.

Az illetékes miniszter egyes vállalatokat az állami tulajdonbavétel alól kivételosen mentesíthet, ha a vállalat jelentősége az állami tulajdonbavételt nem indokolja.

Jelen törvényerejű rendelet rendelkezései nem terjednek ki a hatályos jogszabályok alapján működő szövetkezetekre. /Folyt. köv./ LP

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 20. számu... /2. folytatás/

§ Hné Bó Gá. Az állami tulajdonba vett vállalatokhoz az illetékes miniszter vállalatvezetőt /telepvezetőt/ rendel ki.

A jelen törvényerejű rendelet hatálya alá tartozó egyéni cég tulajdonosa a vállalatról, valamint a vállalat céljára rendelt azokról a vagyontárgyakról, amelyek a vállalat telephelyén kívül vannak, köteles a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépésétől számított harminc nap alatt a Pénzügyi Központokhoz, - ha pedig külföldön tartózkodik, a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépésétől számított kilencven nap alatt a legközelebbi magyar külképviseleti hatósághoz bejelentést tenni.

Az a tulajdonos, aki bejelentési kötelezettségének a megszabott határidő előtt nem tesz eleget, kártalanításra nem tarthat igényt. A volt tulajdonosnak a vállalattal kapcsolatban nem álló tartozásaiért az állam nem felel.

Mindazok az ingóságok /ideértve a jogokat, jogszitványokat és engedélyeket is/, amelyek a jelen törvényerejű rendelet alapján állami tulajdonba vett vállalat célját szolgálják /ideértve a közlekedési eszközöket is/, a vállalattal együtt állami tulajdonba kerülnek tekintet nélkül arra, hogy a vállalat volt tulajdonosának, vagy harmadik személynek tulajdonában állanak.

Ugyancsak állami tulajdonba kerül - tekintet nélkül arra, hogy a vállalat volt tulajdonosának, vagy harmadik személy tulajdonában áll - az az ingatlan is, amely kizárólag vagy túlnyomó részben a jelen törvény alapján állami tulajdonba vett vállalat célját szolgálja. Ha a vállalat célját szolgáló ingatlanrész az ingatlan egyéb részétől természetben elválasztható, az illetékes miniszter elrendelheti az ingatlan megosztását.

Mindazok az 1949. évi szeptember hó 1. napja előtt bejelentett szabadalmak, védjegyek és áruminták, amelyek a jelen törvényerejű rendelet alapján állami tulajdonba vett vállalat céljára használhatók, a vállalattal együtt állami tulajdonba vétetnek akkor is, ha a volt tulajdonosnak, társtulajdonosnak, társasági tagnak, részvényesnek, részvénytársasági igazgatósági tagnak, illetőleg a felsoroltak házastársának fel vagy lemondó ígérlettel rokonának vagy elsőfokú sógorának tulajdonában állnak, vagy pedig olyan vállalat tulajdonában vannak, amelyben a felsoroltaknak érdekeltségük áll fenn.

/Folyt. köv./

/A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 20. számú...3.folyt/ § Hné Bó Gá

A jelen törvényerejű rendelet alapján állami tulajdonba vett vállalattal szemben az 1949. évi szeptember hó 1. napját megelőző időben magánjogi szerződés alapján keletkezett követelések a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépésével megszűnnek.

A jelen törvény alapján való állami tulajdonbavétel kártalanítás ellenében történik. A kártalanításról külön jogszabály rendelkezik. Annak a volt tulajdonosnak, akinek megélhetését kizárólag a vállalatból eredő jövedelme biztosította, az illetékes miniszter a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépésének napjától egy hónapon belül a kártalanításra a vállalat vagyoni helyzetét is figyelembevéve legfeljebb 15.000 forintig terjedő előleg folyósítását engedélyezheti.

Az állami tulajdonba vett vállalat volt tulajdonosa számára, kérelmére, szakmája körében, illetőleg szaktudásának megfelelően a lehetőséghez képest elhelyezkedést kell biztosítani.

Az állami tulajdonbavétel nem érinti az állami tulajdonba vett vállalat alkalmazottainak szolgálati jogviszonyát. Az állami tulajdonba vett vállalat alkalmazottját a büntetőjogi felelősség szempontjából közhivatalosnak kell tekinteni.

A jelen törvényerejű rendelet rendelkezései nem terjednek ki azokra a vállalatokra, illetőleg a vállalatnak azokra a részeire, amelyeknek tulajdona az 1947: XVIII. törvényekkel be-cikkelyezett békeszerződés, az 1945. évi január hó 20. napját követően kelt és érvényben lévő jogszabály, vagy a napot követően kötött és érvényben lévő államközi egyezmény rendelkezésein alapszik.

Állami tulajdonba vétetnek a jelen törvényerejű rendelettel azok a vállalatok is, amelyekhez az illetékes miniszter a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépését megelőzően vállalatvezetőt vagy ellenőrt küldött ki. Az állam a vállalatok tulajdonjogát arra a napra visszaható hatállyal szerzi meg, amelyen a vállalatvezető vagy ellenőr küldetett ki.

Aki a jelen törvényerejű rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, a büntető törvények megfelelő rendelkezései szerint büntetendő. A törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Minisztortanács /14.§./ bek./ illetőleg az illetékes miniszterek gondoskodnak. /MTI/

A Magyar Népköztársaság minisztortanácsának rendelete egyes ipari és közlekedési vállalatokra vonatkozó adatok bejelentése tárgyában

§ Hné Bó Gá

A Hivatalos Lap közli a Népköztársasági Elnöki Tanácsának 20. számú törvényerejű rendeletét egyes ipari és közlekedési vállalatokra vonatkozó adatok bejelentése tárgyában, melyet az alábbiakban ismertetünk:

A Magyar Népköztársaság minisztortanácsa az 1949: 20. számú törvényerejű rendelet 14. §-ában foglalt felhatalmazás alapján elrendelte, hogy jelen rendelet hatálybalépésétől számított kettő /2 / nap alatt bejelentést tartoznak tenni az illetékes miniszternek mindazok a vállalatok, amelyek az 1949: 20. számú törvényerejű rendelet állami tulajdonba vétettek.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a./ a vállalat pontos nevét és cégét,
- b./ a vállalat telephelyét,
- c./ a vállalat tárgyát /pontos megjelölés/
- d./ annak nevét, akinek a vállalat az állami tulajdonbavétel megelőzően tulajdonában állt, a tulajdonos állampolgárságát, lakcímét, annak megjelölését, hogy milyen arányban volt tulajdonos, tulajdonjogát mikor és milyen jogcímen szerezte, - részvénytársaságnál és szövetkezethetnél a vállalat volt felelős vezetői, valamint az üzemi bizottság /szakszervezeti bizalmi, / illetőleg a kirendelt vállalatvezető által ismert volt részvény- és üzletrésztulajdonosok nevét, annak feltüntetésével, hogy tulajdonjogukat mikor és milyen jogcímen szereztek;

e./ a vállalat fizikai és szellemi munkakörben alkalmazott munkavállalóinak jelenlegi létszámát;

f./ a vállalat fizikai és szellemi munkakörben alkalmazott munkavállalóinak az 1949. évi szeptember hó 1. napjától az 1949: 20. számú törvényerejű rendelet hatálybalépéséig eltelt időben elért legnagyobb létszámát, a legnagyobb létszám időpontjának megjelölésével.

A bejelentést az 1949: 20. számú törvényerejű rendelet alapján kirendelt vállalatvezetőnek, - annál a vállalatnál pedig, amelyhez vállalatvezetőt nem rendeltek ki, a volt tulajdonosnak /tulajdonosoknak/, illetőleg a felelős vezetőnek kell megtennie a vállalatvezető által tett bejelentést a volt tulajdonosnak is alá kell írnia. Mind a vállalatvezető, mind pedig a volt tulajdonos, illetőleg a felelős vezető által tett bejelentést alá kell írnia az üzemi bizottság elnökének /a szakszervezeti bizalminak/ is. Ha az üzemi bizottság elnöke /a szakszervezeti bizalmi/ a bejelentésben foglaltakkal nem ért egyet, ezt a bejelentésben fel kell tüntetnie. /Folyt.köv./

B 30. kiadás

1949 december 28

23 óra 25 perc

/A Magyar Népköztársaság minisztortanácsának.....folyt/ § Hné Gá Bn

A bejelentést abban az esetben is meg kell tenni, ha az ipari vállalat bármilyen munkakörben alkalmazott munkavállalóinak létszáma az 1949. évi szeptember hó 1. napjától az 1949. 20. számú törvényerejű rendelet hatálybalépéséig eltelt időben nem érte el ugyan a 10 főt, de ugyanannak a természetes személynek, vagy jogi személynek a tulajdonában lévő több üzem munkavállalóinak együttes létszáma a 10 főt meghaladja. Ez esetben az említett adatokat a bejelentésben üzemenként külön is fel kell tüntetni./MTI/

K

B 31. kiadás

1949 december 28

23 óra 35 perc

Gerő Ernő ismertette a minisztortanács határozatát a vállalatvezetők előtt

SZN § Hné Bn *szed*
 A Sportcsarnokba összehívott vállalatvezetőknek tartott délelőtti jelentette be Gerő Ernő államminiszter a minisztortanács határozatát a tíz munkánál többet foglalkoztató ipari és közlekedési vállalatok államosításáról. Gerő Ernő, Zsófinyecz Mihály nehézipari, Marosán György könnyűipari és Bobriás Lajos közlekedési ügyi miniszter kíséretében érkezett meg. Kovács István, a Nagybudapesti Pártbizottság titkára nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a megjelenteket, majd bejelentette, hogy a gyűlés egyetlen napirendi pontja az államosítás bejelentése és a vele kapcsolatos tennivalók ismeretése.

Gerő Ernő röviden ismertette az államosítási rendelet főbb intézkedéseit, majd így folytatta:

- Gazdasági és politikai fejlődésünk lehetővé, az ötéves terv elindítása szükségessé teszi, hogy a nagy- és középipar után a tíz munkánál többet foglalkoztató és a külföldi érdekelt-ségek birtokában lévő üzemek államosításával az egész gyáriparunkat államosítsuk. Olyan vállalatokat és üzemeket államosítsunk, melyek vagy kifejezetten nagyüzemek, vagy amelyeket átszervezéssel és csoportosítással nagyüzemi gazdálkodásra állíthatunk át. *J.H.K.*

- A mostani államosítással a magyar nép tulajdonába kerültek mindazok a külföldi vállalatok, amelyeket az 1948. évi államosítás nem érintett. Olyan hatalmas vállalatokról van itt szó, mint a Standard, Telefongyár, Shell, Vacuum, Első Magyar Űrnagyár, Budakalászi Textilművek. E vállalatok nagyrészt a külföldi imperialisták tulajdonosaikon és vezetőikön keresztül fedőszerveként használtak fel, kémhálózatuk kiépítésére és szabotázs-akcióikhoz. Nem is olyan régen láttuk ezt a MAORT-nál és látjuk legújabbban a Standard-nál, melyet most szintén államosítunk. A külföldi kapitalista tulajdonban lévő vállalatoknak államosítása elengedhetetlen ahhoz, hogy államosított szocialista iparunkat zavartalanul fejleszthessük. Gátat vetünk annak, hogy ezeket a vállalatokat népi demokráciánk elleni alkamunkára, kémkedésre és szabotázsra lehessen felhasználni!

- A mostani államosítás - folytatta beszédét Gerő Ernő - lényegesen különbözik az előzőtől. Eltekintve a külföldi érdekelt-ségű vállalatoktól, a most államosításra kerülő üzemek zöme nem olyan nagy, mint az akkor államosított vállalatok. Az államosításra kerülő vállalatok pontosan meg vannak határozva és senkinek sincs joga további vállalatokat bevinni az államosításba.

/Folyt.köv./

K

B 32. kiadás 1949. december 28. 23 óra 35 perc

/Gerő Ernő ismertette ... 1. folyt./ SzN § So Bn

Nem lehetnek egyéni akciók, mert ez az ellenség malára hajtaná a vizet. Ezért Pártunk vezetősége és a minisztertanács - hangsúlyozta Gerő Ernő államminiszter - a legszigorúbban fog fellépni mindenütt, ahol tulkapásokat tapasztal és a legszigorúbban fog eljárni azok ellen is, akik a tulkapásokhoz segédkezőt nyújtanak.

- Az államosításról szóló törvényrendelet kizárólag ipari és közlekedési vállalatokra vonatkozik, tehát nem vonatkozik a kereskedelem területére. A minisztertanács rendelete különösen kihangsúlyozza, hogy a jelenlegi államosítási rendszabály nem vonatkozik a kisiparra és kiskereskedelemre és hogy a kormány a jövőben sem szándékozik államosítani a kisipart és kiskereskedelmet, mert ezek fontos közgazdasági feladatot töltenek be. Mi fenn akarjuk tartani a kézműipart, mert erre szükség van részben számos fajta minőségi munka és részben a javító munkák miatt. Ez Pártunk vezetőségének határozott álláspontra a kisiparral kapcsolatban. Mi, kommunisták nem mondunk olyasmit, vagy nem ígérünk olyat, amit nem szándékozunk betartani. Mi helyeseljük a kisipar szövetkezeti összefogását, de egyáltalán nem szándékozunk csip-csup üzemeket államosítani. Tehát joggal mondhatjuk ki anélkül, hogy a legkisebb összeütkezésbe kerülőnk elvi álláspontunkkal, hogy nem szándékozunk államosítani a kisipart. Ezt mondjuk a kiskereskedelemtől is. Mi fejlesztjük és a jövőben is fejleszteni fogjuk az állami és a szövetkezeti kiskereskedelmi hálózatunkat. De ez nem jelenti azt, hogy bárhol is államosítani akarjuk a magánkézben levő kiskereskedelmet.

- Már felhívtam a figyelmet arra, hogy a mostani államosítás különbözik az 1948-as államosítástól. Az államosítás most viszonylag szélesebb réteget érint és államunk, valamint Pártunk politikájában ezt figyelembe kell venni. A magyar állam lehatóságot kíván nyújtani azoknak a kisiparosoknak, akiknek üzemet államosítjuk, hogy zavartalanul beilleszkedhessenek a demokrácia termelő munkájába. Ezért mondja a rendelet, hogy biztosítani kell számukra a szakmájuknak és tudásuknak megfelelő elhelyezkedést. Segíteni akarjuk őket abban, hogy becsületös munkával megkeressék a megőhető gazdasági szükségességet. Akiknek üzemet egyetlen megőhető forrásuk volt, azoknak legkésőbb egy hónapon belül előlegelet kell fizetni a később megállapítandó kártérítési összegre. Ez az előleg maximum 15 ezer forint lehet.

/folyt. köv./ LP

B 33. kiadás 1949. december 28. 23 óra 40 perc

/Gerő Ernő ismertette...2.folyt/ SzN § Hné Bn

- A mai rendszabály jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy tervgazdálkodásunkat tökéletesítsük, hogy betöltsük a lyukakat, amelyekben eddig nem kis értékek folytak el. A mai rendszabály a magyar munkásosztály, a magyar népi demokrácia újabb megerősödését jelenti. Jól tudjuk, hogy az államosítással a magyar munkásosztály túlnyomó többségének kiszámányolását szüntettük meg. Most a magyar munkásosztály még több tízezer főt számláló részének kiszámányolását is megszüntettük.

- Nép gazdaságunk is jelentős mértékben erősödött és az eddiginél is nagyobb anyagi eszközök birtokában még inkább tudjuk fokozni iparunk termelését. Az üzemek és gépek gazdaságos felhasználásával nemcsak többet tudunk termelni, hanem a most államosított üzemekben is növeljük a termelékenységét és esőlkontjűk az önköltséget.

- Az elmondottakból következik, hogy a most államosított üzemek élére kinevezett és itt egybegyűlt vállalatvezetőket igen felelős és fontos állami feladat megvalósítására hívtuk egybe. Fejlesztettségüktől, határozottságuktól, munkájuktól függ, hogy az államosítás meg hozza azokat az eredményeket, amelyeket várunk tőle. Gondoskodjanak arról, hogy a vállalatok munkájában a legkisebb fennakadás se legyen. Tetteikkel bizonyítsák be, hogy méltóak a munkásosztály, a Párt, a kormány, Rákosi elvtárs bizalmára. Eljön a munkásosztály és a magyar dolgozók győzelmes pártja, - fejezte be beszédét a gyűlés hallgatóinak lelkes tapsvihara közben Gerő Ernő.

10/DG/Hné Bn Gerő Ernő államminiszter beszéde után Kovács István mondott zárószókat, majd a Magyar Dolgozók Pártja és Rákosi Mátyás hosszas ültetésével befejeződött az értekezlet. /MTI/ 11

Beje